

PRENUMERATA.

Kurjer Warszawski wychodzi w dni powszednie wieczorem, w niedziele i święta rano, a nadto wychodzi stale w dni powszednie, z wyjątkiem dni poświęconych dodatki poranne.

Warunki prenumeraty podane są w nagłówku numeru głównego.

Oddzielna przedpłata na dodatki poranne przyjmowana być nie może.

Dziś: Macieja Apost.
Sobota: Sygryda Bisk.
Niedziela: Aleksandra Bisk.
Poniedziałek: Leandra Bisk.

Wschód słońca o godzinie 7-ej minut 6.
Zachód 5-ej 22
Długość dnia godzin 10 12
Przybyło 2 34

Wschód księżyca o godzinie 8 minut 39 r
Zachód 10 28 w.
Wysokość wody na Wiśle st. 9 c. 11 (st. 9 c. 4).
Dziś o godzinie 4-ej rano zimna 9°.

OGŁOSZENIA.

Reklamy: za jeden wiersz garmentowy albo jego miejsce pierwszy raz 25 kop., każdy następny raz 20 kop.

Nekrologia: za jeden wiersz 15 kop.

Zwyczaźnie i małe ogłoszenia w dodatkach porannych nie zamieszczają się.

Ogłoszenia i prenumeratę przyjmuje kantor codziennie od 8-ej rano do 8-ej wiecz., w niedziele i święta od 10 do 12 poł.

Wtorek: Romana Opata.
Środa: Albina Bisk.
Czwartek: Heleny Ces.
Piątek: Kunegundy Ces.

Dodatek poranny.

Redakcja, Administracja i Drukarnia: Plac Teatralny nr. 9. — Telefon Redakcji 268. — Telefon Administr. 517.

W Łodzi kantor własny, Piotrkowska 7251, telefonu nr. 313.

KALENDARZ.

Imiona słowiańskie: Dziś Bogusza, jutro Sławoboj.
Zgromadzenia: Posiedzenie kolegialne członków magistratu warszawskiego. (Sala magistratu—12½ po południu.)
Posiedzenie członków wydziału opieki sierot i ochrony Towarzystwa dobroczynności. (Gmach Towarzystwa na Krak.-Przedm.—5 po południu.)

Wystawy stale: Wystawa Towarzystwa sztuk pięknych. (Krak.-Przedm. № 15—od 10-ej rano do 4-ej po południu.)
Wystawa obrazów Krywulca. (Hotel Europejski—od 10-ej rano do 8-ej wieczorem.)
Wystawa obrazów spółki malarzy i rzeźbiarzy. (Nowy-Swiat № 27—od 10-ej rano do 7½ wiecz.)
Wystawa etnograficzna. (Krak.-Przedm. 17—od 10-ej rano do 4-ej po poł.)
Wystawa prób i wzorów przemysłu fabrycznego i rzemieślniczego krajowego. (Gmach Muzeum przemysłu i rolnictwa na Krak.-Przedm. № 66—codziennie od 10-ej rano do 4-ej po południu, w niedziele zaś i święta od 12—4-ej po południu. Wejście bezpłatne.)

Teatry: Wielki: dziś „Afrykanka” (z udziałem p. Kaziemierza Hellerówny i p. Oktawjusza Nouvelli’ego); jutro „Hugonoci” (z udziałem panny Augustyny Cruz i p. Russitano); R. o. m. a. i. o. s. i. c. i. o.: dziś „Safa”; jutro „Flirt”; — Mały: dziś „Wesoła dwójka”; jutro „Wesoła dwójka”. (7½ wieczorem.)
Lombard miejski: Gotówki w kasie lombardu do rozdania nastawia znajduje się na dzień dzisiejszy 8819 rs. 9 kop. (Pożyczki wydawane będą od 9-ej rano do 2-ej po południu, wykup zaś i prolongata uskuteczniają się od 9-ej rano do 3-ej po południu.)

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

— **Birż. wied.** donoszą, iż przy ministerjum dóbr państwa pracuje utworzona pod przewodnictwem dyrektora departamentu górnego komisja nad uregulowaniem stosunków pomiędzy przedsiębiorstwami kopalni a kolejami. Dawne przepisy, regulujące ten stosunek, uznane zostały jako niewystarczające.

— Dzienniki petersburskie donoszą, iż przy ministerjum finansów, pod przewodnictwem dyrektora departamentu handlu i rzemioł, pracuje specjalna komisja nad zjednoczeniem taryf fińskich z ruskimi.

— Według danych urzędowych, w r. 1892-im ogólna suma podatków stałych wynosiła na całym obszarze państwa 111,110,000 rs.; w r. 1891-ym wpłynęło z tego źródła tylko 102,940,000 rs.

— Z dniem 19-ym b. m. zaczął obowiązywać przepis o używaniu li tylko russkich miar długości. Ponieważ miary te dotyczą i drzewa, którego znaczne zapasy znajdują się u składników, porabane i ułożone na polską miarę, a na wyczerpanie zapasów potrzeba dość długiego czasu; ponieważ nadto wiele instytucji zgłasza się do tutejszego magistratu z żądaniem ustalenia cen na drzewo według miary russkiej i miary polskiej, przeto zarząd miejski udał się do władzy wyższej o wyjaśnienie, czy może nadal być dokonywana sprzedaż drzewa na polską miarę, do czasu wyczerpania zapasów, a w ostateczności, czy można dozwolili sprzedaż drzewa zrąbanego na polską miarę, lecz ułożonego w szychty, odpowiadające objętości kubicznej według miar russkich; czy można wreszcie na żądanie władz ustalać ceny na drzewo według polskiej miary. W odpowiedzi władza wyjaśniła, że sprzedaż drzewa według miar polskich zupełnie jest wzbroniona, zatem i ceny mogą być ustalone li tylko na miarę russką; sprzedaż zaś drzewa, zrąbanego na polską a ułożonego na russką miarę, dozwolane jest do czasu wyczerpania zapasów.

— Analiza bakteriologiczna wody wiślanej, dokonana w d. 17-ym b. m. przez pracownię bakteriologiczną dra Bujwida, wykryła, że jeden centymetr sześcienny wody niefiltrowanej, zaczerpniętej przy smoku wodociagowym, zawiera 42,100 bakterij; ta sama woda niefiltrowana, świeżo wprowadzona do basenów osadowych — 45,600; woda filtrowana z filtru działającego z d. 29-go grudnia r. z., przy ciśnieniu 10-iu centymetrów — 264; woda filtrowana z rezerwuaru — 1,625; woda filtrowana z kranu w laboratorium (ul. Bednarska)—2460. Filtry działają zadowalniająco. W skutek dużego zanieczyszczenia

nia wody rzecznej, ilość bakterij w wodzie filtrowanej znacznie się powiększyła.

— Zatwierdzony przez władzę plan budowy kanału na ulicy Kapucyńskiej za sumę rs. 8,220 kop. 96 przedstawiony został magistratowi do wykonania.

— Nadeszła decyzja władzy wyższej, dotycząca nazwania placu, znajdującego się w granicach posesji nr. 2310c i 2311d, „Paryowskim”.

— Magistrat zwrócił się do władz z przedstawieniem o zezwolenie na urządzenie w r. b. zabaw ludowych na placu Mokotowskim w czasie świąt Wielkiejnocy.

— Na półrocznej sesji zgromadzenia majstrów garbarskich zapisano 19-tu uczniów; na czeladników wypisano: Aleksandra Bańkowskiego, Władysława Szprota, Marjana Mańkowskiego, Zygmunta Kuzię, Stanisława Semerzyńskiego, Juliana Kaczorowskiego, Kacpra Kulczyckiego, Aleksandra Koźłowskiego, Jana Grima, Adama Sobańskiego, Konstantego Bucharytowa, Leona Kotowicza, Jana Falmera, Henryka Łazarczyka, Władysława Ludwiniaka, Fryderyka Knodla, Aleksandra Reperta, Henryka Hofmana, Bolesława Grunewskiego i Bolesława Wierzyńskiego. Do grona majstrów przyjęto pp.: Feliksa Zawadzkiego i Jana Ososkiego. Zgromadzenie z poprzedniej sesji miało 2,018 rs. 32 kop., dochód wyniósł 341 rs. 32 kop., wydatki 251 rs., obecnie w kasie znajduje się 2,109 rs. 14 kop.

— Urzędnik departamentu dochodów niestających, rz. r. st. Charłamow, przyjechał z Petersburga. P. o. konsula niemieckiego, baron Brink, wyjechał do Berlina.

— W dniu wczorajszym otrzymano telegraficzną wiadomość o nagłej śmierci hr. Aleksandra Berga, łowczego Najwyższego Dworu, który zmarł w Pa-

40)

NAFTA.

POWIEŚĆ

Sewera.

(Dalszy ciąg.)

— Wicie—odezwał się Rębacz—że i nasz stary ropę z Podniebia rurą ściągnie tu, do Starej hamerni, aby chłopom lżej było wozic do miasta. Nasz stary—dodał z dumą—ma rozum... ho ho!

— Ho, ho—powtórzył chór—ma, bo ma... Rozmarzona wódka właścicielka czterech wołów wysunęła się naprzód.

— Będziecie mieć pana, niech mu Bóg da zdrowie—mówiła. Jak se powiedział, że abo padnę; abo ropę wydobęde choćby z samego piekła, no, i patrzcież ludzie, widobyl, chociaż nieraz głodem marł.

— Cicho, cicho—zawołano z tłumu z obawy—aby starego nie kompromitować wobec obcych.

— Co to cicho? po co mam być cicho?—odpowiedziała baba ostro.—Abo to człowiek powinien się wstydić swojego ubóstwa, kiej go na dobre obracał? Marł głód, a swoje robił, rozumiecie! Robił swoje i zrobił, rozumiecie? Dziś pan, i co mu zrobicie! Dziś za jego pieniądze pijemy wódkę, za jego pieniądze ogniska się palą, konie żrą koniczynę, jeden smok na górze, a drugi wśród nas czeka na swoją dolę.

Ostatni argument starej udobruchał tłum. — A ja wam mówię, że kochany Jezusek, święte dzieciątko, nie miał kogo posłać, aby nas z biedy ratował, i jego posłał... Cóż, kiej tak późno!

Dwa strumienie łez żalu popłynęły mu po zmarszczkami pociętej twarzy.

— *Matsię cosik okrutnie rozbiera*—zdobył się na uwagę młody chłopak.

— Cicho!—krzyknęła—ty między starszych nie wtykaj nosa; stul gębę, uszu nadstaw i słuchaj.

— Przecie nie usłyszę, jak *matsi* żyje z oczu płyną.

Matsia się rozśmiała, rozśmiali się majstrowie, a za nimi cała karczma huknęła głośnie, wesołym śmiechem.

Jajecznicza zniknęła z miski, z nią chleb.

— *Kiej* doczekaliśmy się takich swarnych chłopaków w gościnę, gazda, dawaj słodkiej—zawołała roztkliwiona *matusia*.—Pijcie majstry, weselcie się, przyniosicie nam wielkie szczęście, zarobek!

Słodką, przechodząc z rąk do rąk, zrobiła wrażenie. Pili ją wybrańcy, krewni i znajomi fundatorki. Rębacz kolegów wyprowadził do sieni i wskazał im drabinę, po której mogli się dostać na górę na siano. Zmachali bez odetchnienia cztery mile, że aż pod nimi nogi się ugięły.

Powracającemu zastąpiła drogę Jagusia. Smutna była i markotna.

— Czemże wy będziecie?—zapytała—*kiej* ci przyszli na majstrów?

— A ja będę majster trzeci i starszy od nich. Ja, dziewczyno, u starego oczko w głowie. Jeżeli pójdziesz tak dalej, to tu będzie trzydzieści majstrów, a ja najstarszy z pomiędzy nich.

— A jeśli tak pójdziesz, jak w Poraju?

Rębacza przeszły dreszcze, przestrasz ścisnął go za gardło.

— Jeśli tak pójdziesz jak w Poraju, to ja pójdę, jak i ci majstrowie, szukać roboty gdzieindziej. Ale nie pójdziesz tak—zawołał z mocą—bo już poszło inaczej. Nie bój się, dziewczyno, nie, u nas na Podniebiu pójdziesz dobrze.

Pochwycił ją wpół, uniósł w górę, oparł o swoje piersi, pocałował. Ona rękę przesuwając po jego głowie, targając go z zalotnością za włosy.

— A *wkiedy* przyjdiesz do Koprzywnicy?

— *Wkiedy* krowę kupisz walną, wielką, młodą...

A nie zgubiłaś pieniędzy?

— Jaby zgubiła?—rozśmiała się.

W śmiechu tym odczuł Rębacz siłę wielką i moc panowania nad sobą.

— Pokaż.

Dziewczyna, nie domyślając się podejścia, zaczęła szybko rozpinać gorset, odchyliła koszulę. Czerwone światła ognisk zamigotały na jej smagławej pierś.

Rębacz się pochylił i chciał pocałować.

— Nie teraz, zbereźniku, nie. Zaczekaj, a bę-

dziesz miał do woli. Potem i nie spojrzysz.

— Gadaj głodnemu, że się naje za tydzień.

Odsunęła go, zapinając się prędko.

— Jeszcze kto nadejdzie.

— To i cóż?

— Gotowe ramoty.

— A przecieżeś moją!

— Jeszcze ksiądz nie wywoływał z ambony.

— To wywoła.

— A kiej?—spytała, tuląc się do niego.

— Jutro.

— Głupis... Przyjdź do Koprzywnicy, to uwadzi-

my. W rozmaitych turbacjach najlepiej mieć babę,

własny ką, uciulany grosz w godne ręce składać...

Kawaler gna ino światami i groszem sieje po drogach, jak ty dziś...

— Jaguś, pójdzmy na górę na siano, zobaczycie, co nasi kamraci robią.

— Śpią.

— To i lepiej, chodź!

— Żebyś mnie zabił, nie pójde — odparła stano-

wczo.—Cóż ty se myślisz, że ja jestem jak pierwsza

lepsza latawica? Jeśli mnie pojdziesz, to uciwiał

dziewczyne, a nie, to nie, i weź se swoje pieniądze.

I znów zaczęła szybko rozpinać gorset.

— Jaguś, dajże pokój. Kiedy nie chcesz, to zgo-

da i na to — mówił spokojnie, wciągając w płuca

wolno a głęboko powietrze.

Jaga odniosła stanowcze zwycięstwo. Rozśmiała

się i poglaskala po twarz chłopaka.

Rębacz, choć nie rozumiał, uczył wpływ nad sobą

dziewczyny.

Zbliżyli się do drzwi karczmy.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

ryżu w skutek zapalenia płuc. Zmarły znanym był dobrze w szerszych kołach świata warszawskiego.

— Dowiadujemy się, iż Sewer Maciejowski opuszcza Braciejów i na stałe osiada w Krakowie.

— Na ubogich.

Program wielkiego koncertu na rzecz ubogich, pozostających pod opieką Towarzystwa dobroczynności, zapowiada wiele numerów arcyzajmujących.

Miedzy innymi p. Hellerówna odśpiewa przesłiznaną arję Lottiego, znaną w świecie muzykalnym pod tytułem „Aria antica”, p. Frenkiel zaś ze zwykłą werwą i dowcipem wypowie monolog, nakreślony przez Dygasińskiego.

Monolog ten stanowi zupełną nowość, dotąd bowiem nikt go jeszcze nie deklamował.

Przy wejściu uproszone panie sprzedawać będą ozdobne programy, wykonane przez członków naszej kolonii artystycznej.

Koncert odbędzie się w sali ratuszowej w niedzielę, o godz. 1-ej po południu.

Pozostałe bilety można nabywać w księgarni Gebethnera i Wolfa.

— Odroczone zebranie.

Zapowiedziane na dzień wczorajszymi ogólne zebranie dyrekcji głównej Towarzystwa kredytowego ziemskiego odroczone zostało do przyszłego poniedziałku, t. j. do d. 27-go b. m.

Obok znajdujących się w kadencji radców: Eustachego Dobieckiego, wł. dóbr Łopuszno w gub. kieleckiej, Henryka Łuniewskiego, wł. dóbr Wieniawa w gub. radomskiej, Feliksa Zakrzewskiego, wł. dóbr Wola Trebska w gub. warszawskiej, Władysława Lebkowskiego, wł. dóbr Pęczawice w gub. kaliskiej, Artura Banachiewicza, wł. dóbr Gradów w gub. warszawskiej i Alojzego Pankiewicza, wł. dóbr Janosław w gub. suwalskiej, wezmą udział w zebraniu następujący jeszcze radcowie: Felician Sokółowski z gub. płockiej, Artur Szczuka, wł. dóbr Klukowo w gub. łomżyńskiej, Władysław Borakowski, wł. dóbr Strzałki w gub. piotrkowskiej, Wiktor Szaniawski, wł. dóbr Przegalny Wielkie w gub. siedleckiej, Władysław Kowalski, wł. dóbr Posada w gub. kaliskiej, Ludwik Bryndza, wł. dóbr Woroblin w gub. siedleckiej, Zdzisław Reklewski, wł. dóbr Konary Stanowskie w gub. radomskiej, hr. Wincenty Walewski, wł. dóbr Ilgieniki w gub. suwalskiej, Józef Dłużewski, wł. dóbr Pebylkowo w gub. łomżyńskiej, Franciszek Siemiński, wł. dóbr Masłowice w gub. piotrkowskiej, Edward Chrzanowski, wł. dóbr Kobło w gub. lubelskiej, Leon Przanowski, wł. dóbr Krasne w gub. lubelskiej, Jan Karnowski, wł. dóbr Otoczniew w gub. płockiej i Zygmunt Sielski, wł. dóbr Skrabaczów w gub. kieleckiej.

— Z kas rzemieślniczych.

Kilkakrotnie zwracano uwagę na brak w kasach pożyczkowo-rzemieślniczych członków-majstrów do sprawdzania pożyczek.

Nawet majstrowie, znani z ochoty do pracy dla ogółu, wymawiają się brakiem czasu, poręczyciele bowiem z różnych dzielnic miasta przedstawiani bywają, nie każdy przeto majster ze szkoda własnych interesów może się podjąć zmuszonych obowiązków.

Aby złemu zaradzić, zarząd kas na ostatnim posiedzeniu r. z. zdecydował podzielić miasto na dzielnice i w każdej zaprosić członka-majstra tamże mieszkającego, na wzór członków-opiekunów cyrkulowych przy warszawskim Towarz. dobroczynności.

Przy takiej organizacji członkom-delegatom komunikowane będą do sprawdzenia pożyczki, opatrzone poręczeniami osób, w ich dzielnicę zamieszkujących.

— Wynalazek kolejowy.

Departament przemysłu i rolnictwa wydał w dniu 27-ym stycznia r. b. świadectwo na trzyletni przywilej w Cesarstwie i Królestwie inżynierowi S. Sierkowskiemu na wynalazione przez niego szyldziki z napisami ruchomymi przy pomocy klucza specjalnego.

Szyldziki te służą na zewnątrz i wewnątrz wagonów osobowych do oznaczania przedziałów (dla dam, pałacych itp.), oraz do wykazywania liczby miejsc w każdym przedziale i klasie wagonu.

Wynalazek inżyniera S. nader prostej i praktycznej konstrukcji, znajduje niebawem zastosowanie we wszystkich wagonach osobowych kolei nadwiślańskiej, dla której wynalazca wyjątkowo zrzekł się licencji, zwykle wynoszącej 60 kop. od sztuki.

Kolej warszawsko-wiedeńska przez kilka tygodni prowadziła również układy z wynalazcą o prawo zastosowania jego szyldzików do swojego taboru i ostatecznie, wskutek złożonej oferty, cały obstarunek powierzyła firmie Bitschan, a tem samem zapewniła wynalazcy 60 kop. od sztuki za prawo przywileju.

Dalszą eksploatację szyldzików zajmie się sam wynalazca, aby tym sposobem cenę ich obniżyć do minimum.

— Kanalizacja i wodociągi.

Stosownie do przedstawienia zarządu miejskiego,

władza wyższa upoważniła komitet kanalizacyjny do ułożenia w t. b. rur wodociagowych na długości 64,305 stóp bieżących w sposób następujący: układanie rur, spajanie ich, ustawienie słuz i kranów pożarnych wykonane będą sposobem gospodarczym, roboty zaś ziemne, brukarskie i ciesielskie oddane zostaną jednej z firm, która się utrzyma na przetargu ograniczonym.

Do przetargu *in minus* władza wyższa pozwoliła wezwać firmy: 1) Feliksa Stepińskiego; 2) Billinga i Billicha; 3) Chądzyńskiego i Saskiego; 4) Kuksza i Lidkiego; 5) Zalewskiego; 6) Kamińskiego i Grossmana; 7) Mateckiego i Obrębowicza; 8) Majewskiego; 9) Tomaszewskiego; 10) Szustra i Peschla; 11) Jan-cena; 12) Zielińskiego; 13) St. Marszewskiego; 14) Wettera i Nassiusa; i 15) Mikoszewskiego i Nagówkę.

Przetarg rozpoczyna się od cen następujących: za jedną stopę podłużną wykopu dla rur wodociagowych od 4 do 12 cali średnicy po 35 kop. i za jedną stopę podłużną wykopu dla rur 16 do 20 calowej średnicy po kop. 50.

— Ruszenie lodów.

Poziom wody pod Warszawą pozostaje bez zmiany. O godz. 1-ej z południa notowano stóp 9 cali 2, o godz. 6-ej zaś wieczorem stóp 9 cali 10.

Po za Solcem, przed tamą kamienną, w godzinach południowych zatrzymano wielką łódź, natładowaną kamieniami.

Inżynierja rzeczna i miejska nie ustępuje z postępków.

Pomocnik naczelnika splawu, p. Cieśliński, powrócił z rewizji, która miała na celu sprawdzenie bezpieczeństwa statków, stojących na kotwicach przy prawym brzegu rzeki.

Dwie berlinki po za mostem kolejowym pośród kry przeprowadzono w zacisze.

O godz. 5-ej po południu otrzymano wiadomość, iż zator pod Iwangrodem spłynął; kra zaś na Wieprzu, przy stanie wody normalnym, płynie całem korytem.

Pod Zawichostem lody zaczynają pękać; ruszenie kry jest lada chwila oczekiwane.

Pod Warszawą gęsta kra iść nie przestaje.

Na wiadomość o zatorze pod Jabłonną, z polecenia inżyniera oddziału I-go kolei nadwiślańskiej, na stacji Jabłonna przygotowano pociąg gospodarczy z ziemią i kamieniami, w celu zabezpieczenia plantu od naporu wody w razie wylewu Wisły, odległej od stacji o 1½ wiorsty.

Świder pod Otwockiem wciąż przybiera, obecnie poziom wody wskazuje 0-97 saż., po nad 0.

Na Wkrze, Wieprzu, Bystrzycy, Bugu i Turji lody jeszcze nie ruszyły.

Przy wszystkich mostach kolei nadwiślańskiej straż techniczna czuwa dnem i nocą, a przy rowach, wypełniających się wodą, robotnicy nieustannie pracują na zmianę.

— Kradzieże.

Z otworzonego wytrychem mieszkania Lejzora Ptakowskiego przy ul. Stalowej pod № 11-ym skradziono: kołczyki z brylantami, bransoletę złotą, zegarek złoty № 123320 i inne rzeczy na sumę ogółem 450 rs. — Z mieszkania Symchy Zylbermana przy ul. Gnojnej pod № 3-im skradziono z komody 100 rs. — Z mieszkania Stefana Nowatka przy ul. Wołowej pod № 45-ym skradziono rzeczy wartości 100 rs. — Zamieszkałemu przy ul. Czerniakowskiej pod № 24-ym Władysławowi Zalewskiemu skradziono garderobę wartości 120 rs.

— Na rachunek powodzi.

Nocą onegdajszą fabrykant tutejszy, pan G., przyjechałszy na Powiśle celem sprawdzenia porządku w składzie drzewa, spostrzegł brak desek wartości 60 rs.

Badany stróż oznajmił, iż deski zabrala woda. Tymczasem przekonano się, iż woda do placu zupełnie nie dochodziła, deski zaś na rachunek powodzi, pomysłowy oficjalista sprzedał niejakiemu D.

— W pokoju.

Wczoraj przed południem, w domu pod № 42-im przy ul. Pięknej, Marianna Jarząbek, licząca 63 lata wieku, przechodząc przez pokój potknęła się o siennik i, upadłszy, złamała rękę.

J. odesłano do szpitala Dzieciątka Jezus.

— Opóźnienie pociągów.

Wczoraj pociąg osobowy kolei nadwiślańskiej № 2, wychodzący z Warszawy o godz. 11-ej m. 40 wieczorem, wskutek konieczności zwalniania biegu w niektórych punktach linii, z powodu dokonywanych reparacji, spóźnił się do Kowla o 40 kilka minut; podróżni jednak zdążyli jeszcze przesiąść się na pociąg kolei południowo-zachodnich, odchodzący do Kijowa.

Z tegoż powodu przybył do Kowla o 50 min. później niż należało i pociąg pocztowy № 4, wychodzący z Warszawy o godz. 3-ej m. 35 po południu.

— Śmierć murzyna.

Na cmentarzu brudzińskim pochowano zwłoki 40-letniego murzyna, Sadi Gonlert'a, od niedawna zamieszkałego w Warszawie.

Czarnoskóry przyjechał z Konstantynopola, nie mogąc zaś z powodu choroby nigdzie znaleźć miejsca, trudnił się żebractwem.

— Drobne ognie.

W domu pod № 53-im przy ul. Mokotowskiej w komórkach wynikł pożar.

Ogień, przed przybyciem straży ogniowej, ugasili mieszkańcy.

W fabryce Bernarda Hautkego przy ul. Twardej pod № 72-im zapaliły się wióry.

Ogień ugasili robotnicy.

NOTATNIK TERMINOWY.

— Bank dyskontowy warszawski rozpoczął przyjmować na akcje XVI-ej emisji wiedeńskiego Banku rolniczego pierwszy wniosek w ilości rs. 175 na akcję, z doliczeniem rs. 1 kop. 25 tytułem podatku stempowego. Przyjmowanie trwać będzie do d. 22-go marca. Każde 20 sztuk akcji dawnych daje prawo do otrzymania jednej akcji nowej emisji.

— D. 25-go lutego, o godz. 6-ej po południu, w gmachu Towarzystwa dobroczynności, odbędzie się posiedzenie zgromadzenia centralnego; w razie nieprzybycia wymaganej przez ustawę liczby członków, zebranie odroczone zostanie do d. 4-go marca i wówczas będzie bezwarunkowo prawomocne.

NEKROLOGJA.

† S. p. Filipina Sulmierska,

opatrzona św. Sakramentami, przeniosła się do wieczności dnia 22-go lutego r. b. Wyprowadzenie zwłok z kościoła św. Aleksandra nastąpi dnia 24-go b. m., o godzinie 3-ej po południu, na cmentarz brudziński. Pozostała rodzina zaprasza krewnych i znajomych. —772—

† S. p. LUDWIKA z FLATTOW

WESOŁOWSKA,

zmarła dnia 22-go lutego r. b. w majątku Radonice. O dniu pogrzebu i nabożeństwach będzie ogłoszone. —783—

† W sobotę, dnia 25 lutego, w kościele Wszystkich Świętych o godzinie 9-ej zrana, odprawione będzie nabożeństwo żałobne za dusze

S. p. Aleksandra i Julji Choteckich,

na którą zaprasza się krewnych i znajomych. 2—781

† Za duszę S. p.

hr. Cezarego Platera,

odbędzie się w piątek, dnia 24 lutego, żałobne nabożeństwo w kościele św. Krzyża, o godzinie wpół do 10-ej zrana, na które zaprasza się krewnych i znajomych nieboszczyka. —780

B. P.

Karolina z Wawelbergów

BRESLAUER,

po długich i ciężkich cierpieniach, zakończyła życie w dniu 23-im lutego r. b., w wieku lat 78. W głębokim smutku pogrążeni: mąż, dzieci, synowa, zięciowie i wnuki zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych na wyprowadzenie zwłok w d. 26 lutego r. b., to jest w niedzielę, o godz. 2-ej po południu, z domu przy ulicy Miodowej Nr. 17, na cmentarz wyznania mojżeszowego odbyć się mające. —270—

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Wiedeń, 21-go lutego,

(Korespondenja specjalna Kurjera Warszawskiego.)

W dalszym ciągu zabawy parlamentarnej wielkopostnej przyszła kolej po Rinaldinim na—Loreley. Wielki bojownik antysemitów, Schlesinger, profesor instytutu rolniczego ostrzegł, że minister finansów jest zdradziecką Loreley, która za pomocą pieśni o walucie złotej całe państwo zrujnuje. Towarzysz jego, Lueger wtracił: „Ech, za brzydki on na to, ażeby go wziąć na nimfę!” Minister odpowiedział, że Loreley udawać nie może; zawsze był przekonany, że jest brzydki, nie mu jednak na tem nie zależy, byle finanse jego były piękne. Pikanterja tej zabawy tkwi i w tem, że minister jest starym kawalerem.

O teatrze burgowym wyszła broszura: „Im neuen Burgtheater”, która wiele robi wrzawy, gdyż wykazuje, że tam wszystko ma się ku upadkowi, rozstraja się; takie głosy (z wiela miar uzasadnione) o pierwszej scenie niemieckiej to zawsze śmiałość, ale zarazem dowód, że teatr ten obecnie istotnie traci wiele ze swojej powagi.

W Gracu, poprzednio w Monachjum, wystawiono z powodzeniem nową operę Wilhelma Kienzla, wiedeńczyka, p. t. „Heilmars der Narr”. Bajka jest romantyczno-czarodziejska; krytycy określają tę operę, jako nowoczesny dramat muzyczny.

Odczytywanie utworów scenicznych przez dwie lub trzy osoby staje się coraz modniejszem; uprawiają ten rodzaj szczególnie Lewinsky z żoną (z Burgu). Wskrzესili tym sposobem świeżo niegrywany dramat Grillparzera „Libussa”.

W Künstlerhausie otworzono specjalną wystawę 255-tych obrazów niedawno zmarłego Mullera; przeważnie są to krajobrazy i sceny rodzajowe ze Wschodu.

Kwartet mekzi Udel (Światowid o czterech głowach) uprawia pieśni ludowe i muzykę humorystyczną. Jest to także jedna ze specjalności Wiednia. Wczoraj dał ten kwartet koncert samych nowości, między niemi przerobioną przez Straussa polkę pizzicato z „Ninety”, „Kursy telegrafowane”, „Krokodiliada”, „Świadectwo” itd. Dwie godziny grzmiała sala od śmiechu, ale ta muzyka humorystyczna jest przecież tak artystyczna, jak monologi Coquelina.

Nieszczęścia w kopalniach ciągle się powtarzają; znowu

około Karlsbadu zalała górników woda, a w Styrii w Skalicach wybuch gazów przypisał o śmierć kilkudziesięciu robotników. Pokazało się, że przyrządy wentylacyjne były wadliwe i wogóle niedostateczne. W sprawie ochrony górników muszą wymyślać właściwe środki technicy i pracodawcy.

Złotą różę cnoty otrzyma tego roku od Papieża arcyksiężna Małgorzata, która wyszła właśnie za księcia Württembergu.

W Prevesa umarł konsul austriacki, Juliusz Jaxa Dembicki, który był wielce dla swoich zdolności poważany.

Z San Remo odebrałem list i wycinki gazet, opisujące, że panny Narkiewicz-Jodko otrzymały tam honorową banderę (nagrodę) za wystąpienie swoje w kerowodzie zapustnym. Wystąpiły one dwa razy, jako zima jednego dnia, a drugiego — jako zniwiarzy białoruskie.

Sprostowanie. Swojego czasu pisałem nie o wynalazku paleniska bez rusztów, ale paleniska o rusztach ruchomych, działających przez ciągłe trzęsienie. Na palenisko bez rusztów berlińskie ogłoszono tu już dwa prospekty.

A.

* Paryż, 20-go lutego.

(Korespondencja specjalna Kurjera Warszawskiego.)

Są wielcy ludzie, o których istnieniu dopiero po śmierci dowiaduje się Europa: do tych należy jej królewska moc królowa Araukanji-Patagonji, zmarła w tych dniach w Paryżu. Listy, zawiadamiające o tym wypadku, brzmią: „Minister-sekretarz stanu A. C. książę de Niacabel zawiadamia o bolesnej stracie, którą poniosła rodzina panująca w Araukanji-Patagonji w osobie j. kr. m. Donny Marii, Elizy, Oktawji, Guery hr. d'Alseny, małżonki j. kr. m. króla Achillesa I-go, zmarłej w 41-ym roku życia. Zwłoki będą przeniesione do Reims, do bazyliki św. Remigjusza i pogrzebane w mauzoleum cmentarza Południowego.” Donna Marija, ciętaczna wnuczka marszałka pierwszego cesarstwa Lefebvrea, paryżanka, wyszła za mąż d. 20-go maja 1876-go r. za p. Achillesa Laviarde, który został królem Patagonji po Aureljuszem I-ym, zmarłym w szpitalu, adwokat z Périgueux.

Wiedzieliśmy dotychczas, że robotnik, pijący w szynku kieliszek wódki, czy likieru, truje się szkodliwymi domieszkami, ale świeże analizy wykazały, że nawet piącąc franka za kieliszek koniaku przy kawie w pierwszorzędnej bulwarowej kawiarni, pochłaniamy przeszło 4% różnych trucizn. To zatrucie alkoholem stanowi poważne niebezpieczeństwo, na które jest jedno tylko lekarstwo: obowiązkowa rektyfikacja alkoholu. Odpowiedni projekt ma być przedstawiony przez Guillemeta.

Towarzystwo antytytuniowe, które jakoś długo nie dawało znaku życia, postanowiło obecnie rozesłać do wszystkich nauczycieli szkółek z celem rozlepienia w klasach afiszów, zawierające wyliczenie wszystkich chorób, wynikających z palenia lub żuwania tej rośliny. Między innymi znajduje się tam groźba... rachitycznego potomstwa...

Dowiedziawszy się, że jedna z ulic nosi tu imię Bourgeois, proponuje Batz w *Autorité*, aby w następujący sposób uwieczniono imiona sławnych ludzi chwili bieżącej: ulicę Arbre-Sec należy nazwać ulicą Ribota (wysoki, cienki), Tirard ma figurować na ulicy du Four (był ongi piekarzem), Burdeau lub Freycinet (cywilni ministrowie departamentów wojskowych), na ul. Epée-du-Bois; Floquet zastąpi „Paon-Blanc”; Yves-Guyot da swe imię ulicy des Entrepreneurs, a zamiast Andrieux jedna z ulic nosić ma imię bandyty korsykańskiego — Bellacoscia.

Wczoraj tylko 58 głosów w izbie broniło wielkich magazynów przeciwko nowemu podatkowi, obliczanemu od głowy urzędnika i od ilości gatunku towarów. Yves Guyot, były minister robót publicznych, energicznie stanął na ich czele, dowodząc, że faworyzowanie drobnego handlu wychodzi przedewszystkiem na niekorzyść kieszeni kupujących i jest tem samem, co chęć przywrócenia dyliżansów zamiast kolei.

Rękodzielnia gobelinów wykończa w tej chwili kilka wielkich dywanów, według obrazów artystycznych, mianowicie: „Św. Paweł w więzieniu” według Rafaela, „Dafnis i Chloe” według Françoisisa z muzeum luksemburskiego, kilka medalionów według: Clairina, Gallanda, Douceta dla Komedji francuskiej.

W ratuszu dano onegdaj drugi bal; iluminacja była rzęśista, ludzi mnóstwo, sale pięknie przystrojone; zabawa dość *sans façon*, jak zwykle w ratuszu, szła odczo do rana.

* Rzym, 19-go lutego.

(Korespondencja specjalna Kurjera Warszawskiego.)

Pamiętnym na zawsze pozostanie dzisiejszy dzień biskupiego jubileuszu Leona XIII-go. Chcę słówko o nim napręde nadmienić, jako naoczny świadek, przed zamknięciem poczty. Nie można sobie wyobrazić niezmiernego napływu włoskich i zagranicznych pielgrzymów do Rzymu, zjazdu biskupów ze wszystkich krajów świata, w Rzymie zaś tych niezliczonych tłumów, które dziś od zorzy płynęły, jak rzeka ludzka, do bazyliki św. Piotra. Powozu niepodobna było dostać, nie zamówiwszy go wczoraj z góry, a za sam przejazd dorożką płacono się 8—10 franków.

Do bazyliki wpuszczano tylko osoby, zaopatrzone w bilety czerwone i żółte. Z żółtymi wchodziło się do wnętrza kościelnego dwójgami wniósł od frontu; z czerwonymi

zaś wstępowało się przez zakrystję do osobnych trybun, a raczej przegród, pełnych ławek, z kądem dobrze widac było celebującego Papieża. Rozdano 60,000 biletów, które rozchwytały się. Od kaplicy Matki Bolesnej Michała Anioła, przez którą Papież wchodzi, aż do wielkiego ołtarza wyciągnięte były kordony straży szwajcarskiej i palacowej, aby procesja duchowieństwa mogła przeciągać wśród takiego natłoku. Przybycie Ojca św. zapowiedziane było na godz. 9-tą zrana, ale przybył dopiero około 10-ej. Huczne okrzyki i oklaski powitały Go, bo ten teatralny zwyczaj, rażący w świątyni, jest właściwością Rzymu.

Oklaski te i okrzyki nie ustawały przez kwadrans i podobno, że Papież nie był z nich zadowolony. Niesiono Go na *sedia gestatoria*, czyli na tronie przenośnym, pod baldachimem i wielkimi wachlarzami z piór strusich, wzniesionymi nad Jego ramionami. Przybywając do kościoła miał złocistą infulę i z wysoka błogosławił tłum; wracając zaś był w tiarze na głowie. Leon XIII-ty stał się jeszcze chudszy, niż był, i zdaje się ożywionym cieniem, bez barwy życia na bladych licach. Pochylił się przystem znacznie od roku, ale ma zawsze głos dość silny. Cały zastęp kapelanów i podkomorzych duchownych w komzach ubierał Go potem do mszy, którą odprawił u wielkiego ołtarza nad kryptą apostołów, z obliczem zwróconem do ludu. Wnet się zaczął przecudny śpiew kapeli Julji, kierowanej przez sławnego *maestra* Mustafę. W czasie podniesienia, kiedy Papież obraca się powoli z Przenajświętszym Sakramentem, a potem z kielichem, błogosławiąc niemi cały okrąg ziemski, w kopule, w niezmiernej wysokości, odezwały się uroczyste srebrne trąby, niewymowne wrażenie sprawiające, a potem chóry dziecięce, naśladujące anielskie i odpowiadające z tej niebotycznej wyżyny śpiewakom sykstyńskim. Były to śpiewy nieporównane, i pod względem artyzmu, czaru i efektu nie mające sobie równych w świecie.

Po mszy i niemal godzinnym odpoczynku za franką, gdzie Mu podano kawę, Papież zanucił *Te Deum*, którego każdy następny wiersz śpiewany był przez 60,000 wiernych, tak krajowców, jako i pielgrzymów wszelkiej narodowości. Po hymnie św. Ambrożego włożono Papieżowi tiarę, czyli potrójną koronę na skronie i podniesiono Go znowu na *sedia gestatoria*, z której zatrzymawszy się przed kryptą, udzielił uroczystego błogosławieństwa *urbi et orbi*, obecnym, wiecznemu miastu i całemu światu. W chwili *Te Deum* wszystkie dzwony trzystu kilkudziesięciu kościołów Rzymu razem się odezwały i dwoniły bez przestanku przez całą godzinę.

D.

* Londyn, 15-go lutego.

(Korespondencja specjalna Kurjera Warszawskiego.)

Królewskie kolegium chirurgów obchodziło wczoraj setną rocznicę śmierci Johna Huntera, poniekąd ojca wiedzy chirurgicznej w Anglii. W obecności następcy tronu i księcia Jerzego prezes kolegium, Bryant, wygłosił do roczny panegiryk, t. zw. *Hunterian Oration*.

John Hunter, najmłodszy z dziesięciorga dzieci niezamężnej rodziny szkockiej, przyszedł na świat w pobliżu Glasgow, d. 14-go lutego 1728-go r., umarł w październiku 1793-go r. Owdowiała matka nie mogła dać mu początkowego wykształcenia; mając lat 20, Hunter umiał zaledwie czytać i pisać. Ale, bez pomocy książek, młody John miał umysł zawsze zajęty, jak sam o sobie opowiadał: „chłopcem będąc, chciałem wiedzieć wszystko o trawach i chimarach i czemu liście zmieniają barwę w jesieni; śledziłem uważnie mrówki, pszczoły, ptaki, żaby i gasienice — nuciłem ludzi pytaniami o rzeczy, o których nikt nic nie wiedział i wiedzieć nie dbał.” Kiedy starzy jego brat, William, został w Glasgowie lektorem anatomji, John postanowił oddać się studjum lekarskiemu i otrzymał w gabinecie brata skromną posadę pomocnika przy dysekcjach. Miał wtedy lat 26. Z Glasgowa udał się niebawem do Londynu, chodził po szpitalach i w końcu zapisał się na kursy w szpitalu św. Jerzego. Szczęśliwym może trafem ciężka choroba przerwała mu nauki i zmusiła szukać łagodnego klimatu; w charakterze więc chirurga wojskowego udał się do Hiszpanji, a tam zajęcia pułkowe zostawiały mu dużo swobodnego czasu, który mógł użyć do swych ulubionych badań. Z końcem wojny siedmioletniej, w 1763-im r., wrócił do Anglii i oddał się praktyce chirurgicznej, zachowując sobie dużo wolności. Skupował wtedy najrozmaitsze zwierzęta, padlinę z Wieży londyńskiej i z wędrujących menażeryj, i dla studjów anatomicznych nad niemi wybudował osobny dom na odległym przedmieściu.

W r. 1783-im zaczął nareszcie budować istniejące do tej pory słynne swoje muzeum (*Hunterian Museum*), w którym umieścił przed zgonem przeszło 10,000 okazów z anatomji porównawczej, fizjologii, patologji i z dziejów przyrodniczej. Równocześnie z tą pracą był naczelnym chirurgiem u św. Jerzego. Wykształcił on całe pokolenie słynnych później znakomitości, a wybitną zasługą jego jest, że wydobyl chirurgję z dziedziny przemysłowego zawodu: po nim nie było już w Anglii nieokrzesanych cyrułików. On też wynalazł sposób leczenia aneuryzmu przez zawiązanie arterji między sercem a nariością.

Dziś opuścili Angliję pielgrzymi angielscy i szkoccy, zmierzający do Rzymu. Na dworcu Wiktorji wsiadło do dwóch pociągów specjalnych przeszło 500 osób, należących przeważnie do najwyższej arystokracji katolickiej. Ka-

pelanem pielgrzymki jest arcybiskup edyuburski, któremu towarzyszy pięciu innych biskupów, a głównym jej kierownikiem jest książę Norfolk. Kardynał Vaughan oczekuje ziomków w Rzymie, gdzie go też zatrzymuje delikatna, bo półurzędowa misja, mająca na celu przywrócenie otwartych stosunków dyplomatycznych między Watykanem a dworem tutejszym. Pielgrzymi irlandzcy są już w wiecznem mieście.

Jest kilka nowości w teatrach, ale pisać o nich nie warto, bo, jak „Allendale” w teatrze Strandu, i „Wujaszek Silas” w Shaftesbury, są to liche farsy, dowodzące strasznego upadku sztuki nad Tamizą. Ed. N.

Telegramy „Kurjera Warszawskiego”.

Petersburg 23-go lutego. (Tel. Aj. półn.) — Śledztwo, przeprowadzone co do nieszczęśliwego wypadku z nowozacieżnymi na kolei samarsko-złotoustowskiej w d. 30-ym grudnia, wykryło niedbalstwo ze strony służby i zarządu. Minister komunikacji udzielił najsurowszą nagane byłemu naczelnikowi kolei, Pawłowskiemu, naczelnika ruchu Ejsmonta uwolnił z posady, a naczelnika stacji Ufa Pogranicznego, jego pomocnika Suchockiego i oberkonduktora Pachomowa uwolnił od służby. Minister uprzedza, że za najmniejsze odstępstwo od przepisów, dotyczących bezpieczeństwa ruchu i przewozu, będzie wymierzał najsurowsze kary, nietylko na winnych bezpośrednio, lecz i na ich zwierzchność.

Petersburg 23-go lutego. (Tel. Aj. północ.) — Naczelnik sztabu korpusu żandarmów, generał Petrow, został mianowany dyrektorem departamentu policji.

Petersburg 23-go lutego. (Tel. pr. Kur. W.) — Opracowuje się projekt zaprowadzenia monopolu na spirytus w gubernij petersburskiej i ościennych z nią.

TOW. KRED. ZIEM.

Petersburg 23-go lutego. (Telegr. pr. K. W.) — Sprawa Tow. kred. ziem. w kwestji, czy Tow. obowiązane jest płacić podatek od majątków, zatrzymanych we własnej administracji Towarzystwa, wskutek bezskutecznych licytacji, przeszła z wydziału kasacyjnego departamentu senatu do opinji kompletnego departamentu.

ODMOWA

Praga czeska 23-go lutego. (T. pr. K. W.) — Namiestnictwo odmówiło zatwierdzenia ustawy „Stowarzyszenia centralnego garbarzy dla krajów korony czeskiej”, ponieważ ustawa o stowarzyszeniach nie zna takiego podziału na królestwa i kraje.

MANEWRY CESARSKIE.

Berlin 23-go lutego. (Tel. pryw. Kur. War.) — Rozkaz gabinetu orzeka, że manewry w obecności cesarza odbędą w tym roku korpusy: lotaryński, badeniński i nadreński.

WYBÓR FERRYEGO.

Paryż 23-go lutego. (Telegr. Agencji półn.) — Wypadkiem dnia jest tu przyjęcie na ogólnem zgromadzeniu czterech grup republikańskich senatu kandydatury Juliusza Ferry'ego na prezydenta senatu. Dzienniki o wyborze tym wyrażają się sympatycznie.

Paryż 23-go lutego. (Tel. pryw. Kur. War.) — Pisma monarchiczne i radykalne gwałtownie występują przeciw prawdopodobnemu wyborowi Ferryego na prezydenta senatu, nazywając go awanturnikiem Carnot i Ribot protegują wybór Magnina.

TRZESIENIE ZIEMI.

Ateny 23-go lutego. (Tel. pryw. Kur. W.) — Nowe trzęsienie ziemi na wyspie Zante podruzgotało baraki, w których mieszcili się pozbawione dachu ofiary ostatnich katastrof. Dokoła wytrysnęły źródła nafty. Ziemia drży ustawicznie.

CHOLERA.

Marsylja 23-go lutego. (Tel. pryw. Kur. W.) — Z powodu wygaśnięcia cholery w Marsylii, municypalność tutejsza uprasza rząd, aby domagał się znie-

Дозволено Цензурою Варшава 11 (23) Февраля 1893 г.